

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА**

**від 21 жовтня 1995 № 848
Київ**

Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива

З метою спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити [Положення](#) про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива в новій редакції, що додається.

У зв'язку з цим визнати такими, що втратили чинність:

[пункт 3](#) постанови Кабінету Міністрів України від 4 лютого 1995 р. № 89 “Про надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу та твердого палива” (ЗП України, 1995 р., № 4, ст. 107);

[пункт 2](#) постанови Кабінету Міністрів України від 3 травня 1995 р. № 313 “Про внесення змін та доповнень до постанови Кабінету Міністрів України від 4 лютого 1995 р. № 89” (ЗП України, 1995 р., № 7, ст. 180);

пункти 5 і 9 постанови Кабінету Міністрів України [від 30 червня 1995 р. № 477](#) “Про внесення змін та доповнень до постанови Кабінету Міністрів України від 4 лютого 1995 р. № 89”.

{Пункт 2 втратив чинність на підставі Постанови КМ [№ 119 від 04.02.98](#)}

Перший віце-прем'єр-міністр України	П.ЛАЗАРЕНКО
Перший заступник Міністра Кабінету Міністрів України	М.СЕЛІВОН
Інд. 35	
	ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 р. № 848 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2018 р. № 329)

**ПОЛОЖЕННЯ
про порядок призначення житлових субсидій**

1. Це Положення визначає умови призначення та порядок надання громадянам таких житлових субсидій:

щомісячної житлової субсидії на оплату внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку, за абонентське обслуговування для споживачів комунальних послуг, що надаються у багатоквартирних будинках за індивідуальними договорами, а також житлово-комунальних послуг, а саме:

- житлової послуги - послуги з управління багатоквартирним будинком;

- комунальних послуг - послуг з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами;

щомісячної житлової субсидії на оплату внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку, за абонентське обслуговування для споживачів комунальних послуг, що надаються у багатоквартирних будинках за індивідуальними договорами, а також витрат на управління багатоквартирним будинком, в якому створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, житлово-будівельний (житловий) кооператив (далі - об'єднання), а саме:

- витрат на утримання спільного майна багатоквартирного будинку, зокрема прибирання внутрішньобудинкових приміщень та прибудинкової території, виконання санітарно-технічних робіт; обслуговування внутрішньобудинкових систем (крім обслуговування внутрішньобудинкових систем, що використовуються для надання відповідної комунальної послуги у разі укладення індивідуальних договорів про надання такої послуги, відповідно до яких обслуговування таких систем здійснюється виконавцем), утримання ліфтів;

- витрат на оплату комунальних послуг стосовно спільного майна багатоквартирного будинку;

- поточний ремонт спільного майна багатоквартирного будинку;

житлової субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива один раз на рік.

Житлова субсидія є безповоротною адресною державною соціальною допомогою громадянам - мешканцям домогосподарств, що проживають в житлових приміщеннях (будинках) і не можуть самотужки платити за житлово-комунальні послуги, оплачувати витрати на управління багатоквартирним будинком.

Отримання житлових субсидій не пов'язане і не тягне за собою зміни форми власності житла.

2. Право на отримання житлової субсидії мають громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України (далі - громадяни), що проживають у житлових приміщеннях (будинках).

Житлова субсидія на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива призначається у разі, коли домогосподарство не отримує комунальну послугу з

постачання теплової енергії для централізованого опалення (теплопостачання) та не використовує природний газ або електричну енергію для індивідуального опалення.

Якщо для опалення житлового приміщення (будинку) одночасно використовується тепла енергія та/або природний газ, та/або електрична енергія, соціальні нормативи для опалення (теплопостачання) приміщення (будинку) під час розрахунку житлової субсидії застосовуються тільки на одну комунальну послугу.

Якщо в установленому порядку здійснено відключення споживачів від централізованого опалення (теплопостачання) і громадяни для обігріву приміщень використовують побутові електроприлади, для розрахунку житлових субсидій в опалювальний сезон застосовуються соціальні нормативи на комунальну послугу з постачання та розподілу електричної енергії для індивідуального опалення.

Зазначені розрахунки здійснюються на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства та акта обстеження стану зовнішньо- і внутрішньобудинкових електромереж щодо їх відповідності вимогам нормативно-правових актів, що проведені організаціями, які здійснюють обслуговування таких мереж.

Форма акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства затверджується Мінсоцполітики.

3. Призначення житлових субсидій та контроль за їх цільовим використанням здійснюється структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві і Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх створення) рад (далі - структурні підрозділи з питань соціального захисту населення).

У територіальних громадах (в тому числі об'єднаних), у виконавчих органах яких відсутні структурні підрозділи з питань соціального захисту населення, прийняття заяв громадян з необхідними документами для призначення житлових субсидій та передачу їх відповідним структурним підрозділам з питань соціального захисту населення безпосередньо або через центри надання адміністративних послуг чи їх фронт-офіси здійснюють уповноважені особи, які визначаються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

Інформація про призначені житлові субсидії вноситься структурним підрозділом з питань соціального захисту населення до Єдиного державного реєстру отримувачів житлових субсидій, держателем якого є Мінсоцполітики.

4. Житлові субсидії призначаються за наявності різниці між розміром плати за житлово-комунальні послуги та/або скраплений газ, тверде та рідке паливо побутове паливо, за абонентське обслуговування для споживачів комунальних послуг, що надаються у багатоквартирних будинках за індивідуальними договорами, внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку, внеску/платежу об'єднанню на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком у межах соціальної норми житла, соціальних нормативів житлово-комунальних послуг, скрапленого газу, твердого та рідкого палива побутового палива, витрат на управління багатоквартирним будинком (далі - соціальні норми житла та соціальні нормативи житлово-комунального обслуговування) і розміром обов'язкового відсотка платежу, визначеного в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.”;

5. В окремих випадках за рішеннями комісій, утворених районними, районними у м. Києві і Севастополі держадміністраціями, виконавчими органами міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад (далі - комісії), житлові субсидії непрацевдатним непрацюючим особам, які проживають самі, можуть призначатися на норму, яка перевищує встановлену законодавством соціальну норму житла (далі - понаднормова площа житла).

Рішення про призначення (відмову в призначенні) житлових субсидій на понаднормову площу житла за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню приймається комісією на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства і переглядається у разі зміни складу осіб, зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку), складу сім'ї члена домогосподарства, працевлаштування таких осіб або виникнення у них інших джерел доходів.

Положення про комісії затверджують органи, які їх утворили.

До непрацевдатних непрацюючих осіб, які проживають самі і яким житлову субсидію може бути призначено на понаднормову площу житла, належать:

особи, які не досягли повноліття;

громадяни, які отримують пенсію за віком, у зв'язку з втратою годувальника або по інвалідності, а також, ті, які досягли пенсійного віку, встановленого [статтею 26](#) Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", і отримують пенсію за вислугою років;

громадяни, які отримують державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю;

громадяни, які отримують державну соціальну допомогу особі, яка не має права на пенсію, та особам з інвалідністю;

громадяни, які отримують тимчасову державну соціальну допомогу непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату.

Комісія має право призначити житлову субсидію на загальну площу житла з урахуванням понаднормової площі, яка не може перевищувати більш як на 30 відсотків соціальну норму житла, розраховану для домогосподарства. Конкретні розміри загальної площі, на яку призначається житлова субсидія (з урахуванням понаднормової), зазначаються в рішенні комісії.

У разі призначення житлової субсидії особам, доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії, пільги з оплати житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива не нараховуються протягом періоду отримання житлової субсидії, крім випадку, коли пільговиками є члени сім'ї особи із складу домогосподарства, які не проживають за адресою домогосподарства.

Інформація про зазначених осіб подається управителям або об'єднанням, виконавцям комунальних послуг та вноситься до Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги.

6. Житлова субсидія не призначається (у тому числі на наступний період), якщо:

1) опалювана площа житлового приміщення перевищує 120 кв. метрів для квартир у багатоквартирному будинку, 200 кв. метрів для індивідуальних будинків (крім житлових приміщень дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей, багатодітних сімей, сімей, у яких на початок місяця, з якого призначається субсидія, проживають троє і більше дітей, з урахуванням тих, над якими встановлено опіку чи піклування, а також житлових приміщень (будинків), на які оформлено два і більше окремі особові рахунки, за умови, що особовий рахунок було розділено до 1 травня 2018 р. і опалювана площа частини житлового приміщення кожного домогосподарства, на яку призначається субсидія, не перевищує 120 кв. метрів для квартири, 200 кв. метрів для індивідуального будинку);

2) будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства має у своєму володінні транспортний засіб, що підлягає державній реєстрації і з дати випуску якого минуло менше п'яти років (крім мопеда).

При цьому не враховуються транспортні засоби, одержані безоплатно чи придбані на пільгових умовах через структурні підрозділи з питань соціального захисту населення, у тому числі за рахунок грошової допомоги на придбання автомобіля.

Наявність (відсутність) у власності або володінні зазначених осіб транспортних засобів зазначається у декларації про доходи і витрати осіб, які звернулися за призначенням житлової субсидії. Якщо право власності або володіння на транспортний засіб набуто під час отримання житлової субсидії, громадянин, якому призначено житлову субсидію, протягом

30 календарних днів зобов'язаний повідомити про це структурному підрозділу з питань соціального захисту населення незалежно від розміру вартості транспортного засобу;

3) у складі домогосподарства або у складі сім'ї члена домогосподарства є особи, що досягли 18-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії (далі - особи, доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії), і в цьому періоді:

за інформацією ДФС, Пенсійного фонду України, у них взагалі відсутні доходи, які враховуються під час призначення житлової субсидії; або

нарахований середньомісячний сукупний дохід менший, ніж розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії; та/або

ними або за них не сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у розмірі, не меншому від мінімального, сумарно протягом трьох місяців у періоді, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії (крім випадків, коли наявна заборгованість роботодавця із виплати заробітної плати та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за цих осіб).

Житлові субсидії у випадках, передбачених абзацами другим - четвертим цього підпункту, призначаються, якщо особи, доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії, протягом такого періоду:

навчалися за денною формою навчання у закладах середньої освіти, професійно-технічних навчальних закладах, закладах вищої освіти або зареєстровані у службі

зайнятості як безробітні і в цей період навчалися в центрах професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості;

отримували хоча б один із таких видів доходу, як пенсію, стипендію, допомогу при народженні (усиновленні) дитини, допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, допомогу по догляду за особами з інвалідністю I і II групи внаслідок психічного розладу, допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю, тимчасову державну соціальну допомогу непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, допомогу по безробіттю;

4) будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства протягом 12 місяців перед зверненням за призначенням житлової субсидії, призначенням житлової субсидії без звернення здійснив купівлю або іншим законним способом набув право власності на земельну ділянку, квартиру (будинок), транспортний засіб (механізм), будівельні матеріали, інші товари довгострокового вжитку або оплатив (одноразово) будь-які послуги (крім медичних, освітніх та житлово-комунальних послуг згідно із соціальною нормою житла (в тому числі понаднормової площі житла у випадку, зазначеному у [пункті 5](#) цього Положення) та соціальними нормативами житлово-комунального обслуговування) на суму, яка на дату купівлі, оплати, набуття права власності в інший законний спосіб перевищує 50 тис. гривень;

5) структурним підрозділом з питань соціального захисту населення отримано інформацію про наявність простроченої понад два місяці заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком, загальна сума якої перевищує 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян на день звернення за призначенням житлової субсидії;

6) структурним підрозділом з питань соціального захисту населення отримано інформацію про наявність у домогосподарства, що одержувало житлову субсидію у попередньому опалювальному (неопалювальному) сезоні, простроченої понад два місяці заборгованості з оплати обов'язкової частки платежу за житлово-комунальні послуги, обов'язкової частки внеску/платежу на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком, загальна сума якої перевищує 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян на день призначення житлової субсидії на наступний опалювальний (неопалювальний) сезон;

7) у складі домогосподарства або у складі сім'ї члена домогосподарства є особи, які, за даними Єдиного реєстру боржників, мають заборгованість за виконавчими провадженнями про стягнення аліментів понад три місяці (крім осіб, які є алко- або наркозалежними, що підтверджується довідкою від лікаря).

Житлова субсидія у випадках, передбачених підпунктами 5 і 6 цього пункту, призначається з початку опалювального (неопалювального) сезону за умови документального підтвердження сплати заборгованості або укладення договору про її реструктуризацію, або оскарження заборгованості в судовому порядку (ухвали про відкриття провадження у справі) протягом двох місяців з початку такого сезону, в іншому випадку - з місяця, наступного за тим, в якому до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення надійшло документальне підтвердження сплати заборгованості або укладення договору про її реструктуризацію, або оскарження заборгованості в судовому порядку (ухвали про відкриття провадження у справі).

7. За наявності умов, зазначених у [пункті 6](#) цього Положення, житлову субсидію може бути призначено за рішенням комісії виходячи з конкретних обставин, що склалися, крім випадків, зазначених у підпунктах 1 (за винятком житлових приміщень (будинків), на які оформлено два і більше окремі особові рахунки, за умови, що опалювальна площа частини житлового приміщення кожного домогосподарства, на яку призначається субсидія, не перевищує 120 кв. метрів для квартири, 200 кв. метрів для індивідуального будинку) і 7 пункту 6 цього Положення.

Рішення про призначення (відмову в призначенні) житлової субсидії в таких випадках приймається комісією на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства.

У м. Києві та Севастополі, обласних центрах і містах обласного значення у разі, коли у члена домогосподарства або у члена сім'ї особи із складу домогосподарства доходи, які враховуються під час призначення субсидії, є такими, що зазначені в [абзацах другому - четвертому](#) підпункту 3 пункту 6 цього Положення, позитивне рішення комісії про призначення житлової субсидії може бути прийнято лише у разі, коли такі особи:

або інші члени домогосподарства надають соціальні послуги, перебувають у місцях позбавлення волі, перебувають у складних життєвих обставинах, викликаних тривалою хворобою, що підтверджується висновком лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я, є алко- або наркозалежними, що підтверджується довідкою від лікаря;

в періоді, за який враховуються доходи, мали суму середньомісячної нарахованої заробітної плати менше від розміру мінімальної заробітної плати не більш як на 10 відсотків і при цьому єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування сплачено у розмірі, не меншому, ніж мінімальний, за всі місяці протягом зазначеного періоду;

на момент призначення житлової субсидії сплачують єдиний соціальний внесок у розмірі, не меншому ніж мінімальний, протягом двох місяців підряд перед днем звернення за призначенням житлової субсидії або сплачують єдиний соціальний внесок у розмірі, не меншому ніж мінімальний, протягом двох місяців підряд перед місяцем, в якому житлова субсидія призначається без звернення громадянина. При цьому особі, яка працює за строковим трудовим договором, житлову субсидію за рішенням комісії може бути призначено лише у разі, коли строк дії строкового трудового договору є більшим, ніж строк, на який призначається житлова субсидія.

Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення ведуть облік домогосподарств, яким житлову субсидію призначено за рішенням комісії у випадках, зазначених в абзацах третьому - п'ятому цього пункту. Щомісяця на запит вони отримують від органів Пенсійного фонду України інформацію про сплату особами, доходи яких під час призначення житлової субсидії були такими, що зазначені в абзацах другому - четвертому підпункту 3 пункту 6 цього Положення, єдиного соціального внеску, а також про його розмір.

Якщо протягом строку призначення житлової субсидії за рішенням комісії у випадках, зазначених у підпункті 3 пункту 6 цього Положення, фізична особа - підприємець, доходи якої під час призначення житлової субсидії були такими, що зазначені в [абзацах другому - четвертому](#) підпункту 3 пункту 6 цього Положення, не сплатить єдиний соціальний внесок чи сплатить його в розмірі, меншому ніж мінімальний, за будь-який місяць протягом строку призначення житлової субсидії, а також особа, що працює за трудовим договором,

доходи якої під час призначення житлової субсидії були такими, що зазначені в абзацах другому - четвертому підпункту 3 пункту 6 цього Положення, припинить дію такого договору за ініціативою працівника ([статті 38 і 39](#) Кодексу законів про працю України), за угодою сторін ([пункт 1](#) частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України), у зв'язку із закінченням строку ([пункт 2](#) частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України) або відмовою від продовження роботи у зв'язку із зміною істотних умов праці ([пункт 6](#) частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України) в будь-який місяць протягом строку призначення житлової субсидії, керівник структурного підрозділу з питань соціального захисту населення протягом трьох робочих днів з дня отримання інформації від органів Пенсійного фонду України вносить на розгляд комісії подання щодо скасування рішення комісії про призначення житлової субсидії такому домогосподарству і повернення коштів виплаченої житлової субсидії до державного бюджету.

Комісія розглядає таке подання та приймає відповідне рішення протягом 10 календарних днів з дня його отримання.

Рішення комісії про призначення житлової субсидії скасовується з дня його прийняття, а виплачена внаслідок прийняття такого рішення житлова субсидія на вимогу структурного підрозділу з питань соціального захисту населення повертається управителем, об'єднанням, виконавцем комунальної послуги до державного бюджету.

Житлову субсидію за рішенням комісії не може бути призначено у разі, коли у члена домогосподарства або у члена сім'ї особи із складу домогосподарства доходи, які враховуються під час призначення житлової субсидії, були такими, що зазначені в [абзацах другому - четвертому](#) підпункту 3 пункту 6 цього Положення, і такі особи перебували за кордоном сукупно більше 60 днів протягом періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії (крім випадку, зазначеного в [абзаці четвертому](#) пункту 7 цього Положення, а також якщо працездатні особи в період, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії, документально підтвердили шляхом надання легалізованих в Україні документів набуття страхового стажу в інших країнах, з якими укладено договори про соціальне забезпечення, перелік яких розміщується на офіційному веб-сайті Мінсоцполітики). До 60-денного періоду перебування за кордоном не включаються дні службового відрядження, лікування або навчання за кордоном, що підтверджується відповідними документами.

Житлова субсидія за рішенням комісії може бути призначена у випадках, не передбачених цим Положенням. Фінансування таких субсидій здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів.

8. Житлова субсидія призначається одному із членів домогосподарства, які зареєстровані в житловому приміщенні (будинку).

За рішенням комісії житлова субсидія може призначатися одному із членів домогосподарства, які не зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично проживають у ньому на підставі договору найму (оренди) житла (далі - орендарі), або індивідуальним забудовникам, будинки яких не прийняті в експлуатацію, у разі, коли їм нараховується плата за житлово-комунальні послуги.

За рішенням комісії житлова субсидія може призначатися одному із членів домогосподарства, які не зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично проживають у ньому без укладеного договору найму (оренди) житла, у разі, коли вони є

внутрішньо переміщеними особами. У такому випадку склад домогосподарства декларується заявником під час звернення за призначенням житлової субсидії.

Рішення про призначення (відмову в призначенні) житлової субсидії у випадках, передбачених абзацами другим і третім цього пункту, приймається комісією на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства.

Житлова субсидія не може призначатися одночасно за зареєстрованим місцем проживання особи та за місцем її фактичного проживання.

У разі смерті особи, якій призначено житлову субсидію на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, така житлова субсидія виплачується одній з осіб, з урахуванням яких призначено житлову субсидію, за заявою такої особи, поданої до закінчення бюджетного періоду.

У разі коли в житлових приміщеннях (будинках) зареєстровані неповнолітні діти, які залишилися без батьківської опіки (піклування), та/або недієздатні особи працездатного віку, над якими встановлено опіку, житлова субсидія призначається за заявою опікуна (піклувальника) і розраховується виходячи з розміру пенсії у зв'язку з втратою годувальника та інших видів пенсії і соціальних виплат, які отримує опікун (піклувальник) на підопічних дітей та/або на недієздатних осіб.

Розміри пенсії у зв'язку з втратою годувальника та інших видів пенсії і соціальних виплат, які отримує опікун (піклувальник) на підопічних дітей та/або на недієздатних осіб, не враховуються в сукупний дохід опікуна (піклувальника) у разі його звернення за призначенням житлової субсидії за зареєстрованим місцем проживання.

Житлова субсидія не призначається, якщо неповнолітні діти (крім студентів денної форми навчання, місце проживання яких зареєстроване у гуртожитках), маючи батьків, зареєстровані в житловому приміщенні (будинку) самі.

9. Житлова субсидія розраховується на всіх членів домогосподарства.

До складу домогосподарства включаються всі особи, що зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), на яких розраховуються соціальні норми житла та соціальні нормативи житлово-комунального обслуговування і доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії.

Під час призначення житлової субсидії враховуються також доходи членів сім'ї особи із складу домогосподарства у разі, коли їх зареєстроване (фактичне) місце проживання відмінне від адреси домогосподарства (крім доходів батьків у разі призначення субсидії студентам, які зареєстровані у гуртожитку за місцем навчання, та доходів одного з батьків дитини у разі призначення субсидії другому з батьків з дитиною у разі, коли батьки розлучені). При цьому соціальні норми житла та соціальні нормативи житлово-комунального обслуговування за адресою домогосподарства на таких осіб не розраховуються.

Під час призначення житлової субсидії соціальні норми житла та соціальні нормативи житлово-комунального обслуговування розраховуються на членів домогосподарства, які зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично в ньому не проживають у зв'язку з призовом на строкову військову службу. При цьому фактичні доходи таких осіб не враховуються в сукупний дохід домогосподарства.

Кількість членів домогосподарства визначається на початок місяця, з якого призначається житлова субсидія.

У разі коли у складі домогосподарства кількість фактично проживаючих зареєстрованих членів домогосподарства є меншою за кількість членів домогосподарства, зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку), за рішенням комісії соціальні норми житла та соціальні нормативи житлово-комунального обслуговування розраховуються на фактично проживаючих зареєстрованих за даною адресою членів домогосподарства. Рішення комісії в такому випадку приймається з урахуванням норм, зазначених в абзаці одинадцятому пункту 7 цього Положення.

За рішенням комісії доходи членів домогосподарства, які зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично за даною адресою не проживають, в сукупний дохід домогосподарства не враховуються. Рішення комісії в такому випадку приймається з урахуванням норм, зазначених в абзаці десятому пункту 7 цього Положення, і не може поширюватися на випадок, визначений в абзаці третьому цього пункту.

На підставі рішення комісії управителі, об'єднання, виконавці комунальних послуг не нараховують плати за житлово-комунальні послуги, внески/платежі на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком на членів домогосподарства, які зареєстровані, але фактично не проживають у житловому приміщенні (будинку).

Якщо в житловому приміщенні (будинку) є кілька розділених особових рахунків, за рішенням комісії житлова субсидія на оплату житлово-комунальних послуг може бути призначена кожному із таких домогосподарств на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства. Склад кожного із домогосподарств визначається на підставі відомостей, внесених до декларації. При цьому до складу різних домогосподарств у межах одного житлового приміщення (будинку) не можуть входити члени однієї сім'ї.

До складу домогосподарств, які є дитячими будинками сімейного типу (з моменту їх створення) та прийомними сім'ями, а також сім'ями (крім багатодітних сімей), в яких не менше року проживають троє і більше дітей, враховуючи тих, над якими встановлено опіку чи піклування, за рішенням комісії можуть включатися діти, які не зареєстровані в такому житловому приміщенні (будинку), але які фактично в ньому проживають.

Під час призначення житлової субсидії соціальні норми житла та соціальні нормативи житлово-комунального обслуговування розраховуються на дітей - членів домогосподарства, які не зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично в ньому проживають. При цьому доходи таких дітей (у разі наявності) в сукупний дохід домогосподарства не враховуються.

Рішення комісії у випадках, передбачених цим пунктом, приймаються на підставі актів обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства.

10. Для розрахунку житлової субсидії враховуються нараховані доходи членів домогосподарства, членів сім'ї особи із складу домогосподарства, зазначених у [пункті 9](#) цього Положення, які досягли 14-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються такі доходи.

Під час призначення житлової субсидії враховуються такі доходи:

заробітна плата після сплати податку на доходи фізичних осіб;

пенсія;

стипендія;

соціальні виплати, які призначаються структурним підрозділом з питань соціального захисту населення;

допомога по безробіттю, інші страхові виплати, які призначаються фондами соціального страхування;

грошові перекази, отримані із-за кордону;

інші доходи.

До сукупного доходу домогосподарства не включаються такі соціальні виплати:

частина допомоги при народженні дитини, виплата якої здійснюється одноразово;

частина допомоги при усиновленні дитини, виплата якої здійснюється одноразово;

одноразова винагорода жінкам, яким присвоєно почесне звання України “Мати-героїня”;

державна соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування;

щомісячна адресна допомога внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг.

До сукупного доходу також не враховуються:

аліменти, отримані на дітей;

сплачені аліменти (за умови документального підтвердження фактичної сплати);

спеціальна бюджетна дотація за вирощування молодняка великої рогатої худоби, який народився в господарствах фізичних осіб;

доходи від розміщення депозитів;

оплата праці членів виборчих комісій, а також осіб, які залучаються до роботи в комісії, у тому числі в день голосування, дні встановлення підсумків голосування та результатів виборів;

допомога громадських та благодійних організацій;

допомога на поховання;

одноразова допомога, яка надається відповідно до законодавства або за рішеннями органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності;

вартість безоплатно отриманих санаторно-курортних путівок, технічних та інших засобів реабілітації, в тому числі грошова компенсація вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації;

суми, які виплачуються в порядку відшкодування шкоди, заподіяної працівникові за ушкодження його здоров'я, що пов'язане з виконанням ним трудових обов'язків.

До середньомісячного доходу осіб, які беруть (брали) безпосередню участь у проведенні антитерористичної операції (операції об'єднаних сил), та/або до середньомісячного доходу членів їх сімей не враховуються:

отримані ними у період безпосередньої участі у проведенні антитерористичної операції (операції об'єднаних сил) грошове забезпечення та інші виплати і види соціальної допомоги, що здійснюються працівникам правоохоронних органів, військовослужбовцям та працівникам Збройних Сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, МВС, Національної поліції, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, іншим працівникам утворених відповідно до закону військових формувань;

отримана ними у період та/або після безпосередньої участі у проведенні антитерористичної операції (операції об'єднаних сил) благодійна допомога незалежно від розміру та джерела походження.

11. Для розрахунку житлової субсидії середньомісячний сукупний дохід осіб, зазначених [у пункті 9](#) цього Положення, враховується:

за III-IV квартали попереднього календарного року - у разі, коли житлова субсидія призначається з початку неопалювального сезону;

за I-II квартали поточного календарного року - у разі, коли житлова субсидія призначається з початку опалювального сезону;

за два квартали, що передують місяцю, який передує місяцю звернення за призначенням житлової субсидії, - у разі, коли житлова субсидія призначається не з початку опалювального (неопалювального) сезону.

У такому ж порядку розраховується середньомісячний сукупний дохід під час призначення житлової субсидії без звернення на наступний сезон домогосподарствам, які отримували її в попередньому опалювальному (неопалювальному) сезоні.

Житлова субсидія на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива призначається виходячи з розміру доходу осіб, зазначених у пункті 9 цього Положення, за попередній календарний рік.

Розрахунок середньомісячного доходу для осіб, які отримували хоча б один із таких видів доходу, як стипендію, допомогу при народженні (усиновленні) дитини, допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, допомогу по догляду за особами з інвалідністю I і II групи внаслідок психічного розладу, допомогу особам, які не

мають права на пенсію, та особам з інвалідністю, тимчасову державну соціальну допомогу непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, здійснюється шляхом ділення загальної суми сукупного доходу за період, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії, на кількість місяців, у яких його отримано.

У разі призначення житлової субсидії з початку опалювального сезону доходи у вигляді пенсії враховуються в розмірі нарахованої пенсії за останній місяць попереднього неопалювального сезону (вересень), а у разі призначення житлової субсидії з початку неопалювального сезону доходи у вигляді пенсії враховуються в розмірі нарахованої пенсії за останній місяць попереднього опалювального сезону (квітень). В разі призначення житлової субсидії не з початку опалювального (неопалювального) сезону враховується розмір нарахованої пенсії за місяць, що передує місяцю, з якого призначається житлова субсидія.

Доходи від реалізації молока враховуються у розмірі 30 відсотків нарахованих сум.

12. Якщо у складі домогосподарства або у складі сім'ї члена домогосподарства є особи, що досягли 18-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії, і в цьому періоді їх доходи були такими, що зазначені в [абзацах другому - четвертому](#) підпункту 3 пункту 6 цього Положення, у разі призначення житлової субсидії таким домогосподарствам (у тому числі за рішенням комісії) в розрахунок сукупного доходу домогосподарства включається середньомісячний дохід таких осіб у розмірі:

1) половини одного прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб станом на кінець періоду, за який враховуються доходи, - у разі, коли такі особи протягом цього періоду перебували на строковій військовій службі;

2) одного прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб станом на кінець періоду, за який враховуються доходи, - у разі, коли такі особи протягом цього періоду навчалися за денною формою навчання у закладах середньої освіти, професійно-технічних навчальних закладах, закладах вищої освіти або зареєстровані у службі зайнятості як безробітні і в цей період навчалися в центрах професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості та не отримували допомогу по безробіттю;

3) одного прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб станом на кінець періоду, за який враховуються доходи, - в окремих випадках за рішенням комісії у разі, коли такі особи перебувають у складних життєвих обставинах;

4) фактично отриманих такими особами доходів - у разі, коли такі особи протягом цього періоду отримували хоча б один із таких видів доходу, як пенсію, стипендію, допомогу при народженні (усиновленні) дитини, допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, допомогу по догляду за особами з інвалідністю I і II групи внаслідок психічного розладу, допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю, тимчасову державну соціальну допомогу непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату;

5) фактично отриманих такими особами доходів - у разі, коли такі доходи протягом цього періоду отримувала особа, яка станом на кінець такого періоду не досягла 18-річного віку;

6) фактично отриманих такими особами доходів - в окремих випадках за рішенням комісії у разі, коли такі особи належать до визначених комісією інших категорій громадян, зокрема таких, що надають соціальні послуги;

7) двох розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб станом на кінець періоду, за який враховуються доходи, - у разі призначення житлової субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива і оплати житлово-комунальних послуг;

8) трьох розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб станом на кінець періоду, за який враховуються доходи, - в усіх інших випадках.

Для осіб, які у періоді, за який враховуються доходи, отримували допомогу по безробіттю, до сукупного доходу враховується:

за кожний місяць отримання допомоги у розмірі, меншому за прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб станом на кінець періоду, за який враховуються доходи, - дохід у розмірі прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб станом на кінець періоду, за який враховуються доходи;

за кожний місяць отримання допомоги у розмірі, більшому за прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб станом на кінець періоду, за який враховуються доходи, - фактично отримані доходи;

за кожний місяць, у якому відсутні доходи, - дохід у сумі трьох розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб станом на кінець періоду, за який враховуються доходи.

Для фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування, незалежно від отриманих (неотриманих) доходів до сукупного доходу за кожний місяць враховується дохід, обчислений в таких розмірах мінімальної заробітної плати, встановленої станом на кінець періоду, за який враховуються доходи:

однієї мінімальної заробітної плати - для платників єдиного податку першої групи;

двох мінімальних заробітних плат - для платників єдиного податку другої групи;

трьох мінімальних заробітних плат - для платників єдиного податку третьої групи.

При цьому для фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування і є платниками єдиного податку першої - третьої груп, не враховується дохід, отриманий самозайнятою особою, та дохід від провадження підприємницької діяльності, інформацію про які подано ДФС на запит структурного підрозділу з питань соціального захисту населення. Система оподаткування та група платника єдиного податку для спрощеної системи оподаткування визначається на початок місяця, з якого призначається житлова субсидія.

У разі коли на час звернення за призначенням житлової субсидії особа є непрацюючим пенсіонером, який декларує відсутність в останньому місяці періоду, за який враховуються доходи, інших доходів, крім пенсії, до її середньомісячного сукупного доходу враховується розмір нарахованої пенсії за місяць, що передує місяцю, з якого призначається житлова субсидія.

13. Для призначення житлової субсидії громадянин, особа якого посвідчується паспортом або іншим документом, подає структурному підрозділу з питань соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання (орендарі, внутрішньо переміщені особи - за фактичним місцем проживання):

заяву про призначення житлової субсидії за формою, встановленою Мінсоцполітики (далі - заява);

декларацію про доходи і витрати осіб, які звернулися за призначенням житлової субсидії, за формою, встановленою Мінсоцполітики (далі - декларація);

довідки про доходи - у разі зазначення в декларації доходів, інформація про які відсутня у ДФС, Пенсійному фонді України, фондах соціального страхування тощо і відповідно до законодавства не може бути отримана за запитом структурного підрозділу з питань соціального захисту населення у порядку, встановленому цим Положенням. У разі неможливості підтвердити такі доходи довідкою до декларації додається письмове пояснення із зазначенням їх розміру;

договір найму (оренди) житла (у разі наявності).

Заява та декларація можуть бути надіслані структурному підрозділу з питань соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання заявника (орендарі, внутрішньо переміщені особи - за фактичним місцем проживання) поштою або в електронній формі через офіційний веб-портал Мінсоцполітики або інтегровані з ним інформаційні системи органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з накладенням електронного цифрового або електронного підпису, створеного шляхом додавання до заяви в електронній формі ідентифікаційних даних декларанта, підтверджених у процесі автентифікації з використанням електронної системи ідентифікації, що використовує базу клієнтських даних банків.

У разі отримання надісланих з використанням засобів телекомунікаційних систем заяви та декларації, в яких відсутній електронний цифровий або електронний підпис із застосуванням електронної системи ідентифікації, що використовує базу клієнтських даних банків, житлова субсидія призначається лише після підписання заявником зазначених документів у паперовій формі протягом місяця з дня подання заяви та декларації в електронній формі, зокрема під час складання акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства. У разі коли заяву та декларацію в зазначений строк не підписано незалежно від причин відсутності підпису заявника, громадянин (у разі бажання отримати житлову субсидію) зобов'язаний подати нові заяву та декларацію.

Заява і декларація вважаються не поданими у разі, коли:

не внесені у повному обсязі відомості про членів домогосподарства (прізвище, ім'я та по батькові, сімейний стан, число, місяць і рік народження, серія та/або номер паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за його серією та номером));

не внесені у повному обсязі відомості про членів сім'ї осіб із складу домогосподарства, доходи яких враховуються під час призначення субсидії (прізвище, ім'я та по батькові, сімейний зв'язок з особою із складу домогосподарства, число, місяць і рік народження, серія та/або номер паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків або

серія та номер паспорта (для осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за його серією та номером);

не зазначені відомості про адресу домогосподарства та номери особових рахунків;

відсутня згода на обробку персональних даних про членів домогосподарства та членів сім'ї осіб із складу домогосподарства, доходи яких враховуються під час призначення субсидії, даних про доходи та майно.

У разі виявлення помилки у зазначених даних структурний підрозділ з питань соціального захисту населення повідомляє громадянина про необхідність протягом 30 календарних днів виправлення помилки. Якщо протягом визначеного строку громадянин не виправив помилки у заяві та/або декларації, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення відмовляє у призначенні житлової субсидії. Зазначений строк може бути продовжено на час хвороби заявника, що підтверджується документально.

Під час прийому документів для призначення житлової субсидії забороняється вимагати від громадян документи, подання яких не передбачено цим Положенням.

Для розгляду питань, що належать до компетенції комісії, у випадках, передбачених цим Положенням, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення може запропонувати громадянину подати додаткові документи, які не передбачені цим Положенням, але необхідні для розгляду комісією питань.

Громадянин несе відповідальність за подані відомості про доходи, майно, що вплинули або могли вплинути на встановлення права на призначення житлової субсидії та на визначення її розміру.

14. Для призначення житлових субсидій на запит структурних підрозділів з питань соціального захисту населення у п'ятиденний строк з дня його отримання подаються відомості про:

доходи осіб та сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування Пенсійним фондом України у порядку, встановленому Фондом та Мінсоцполітики;

доходи осіб з Державного реєстру фізичних осіб - платників податків, а також групу платників єдиного податку, до якої належить фізична особа - підприємець, що обрала спрощену систему оподаткування, - ДФС у порядку, встановленому Мінсоцполітики та Мінфіном;

перетин державного кордону особами, у яких обов'язково зазначаються дати перетину державного кордону, - Держприкордонслужбою;

наявність в осіб транспортних засобів - уповноваженими органами МВС у порядку, встановленому Мінсоцполітики та МВС;;

реквізити документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство або право іноземця або особи без громадянства на законних підставах перебувати на території України, - ДМС у порядку, встановленому Мінсоцполітики та МВС;

наявність у осіб заборгованості за виконавчими провадженнями про стягнення аліментів із Єдиного реєстру боржників - Мін'юстом у порядку, встановленому Мінсоцполітики та Мін'юстом;

склад зареєстрованих у житлових приміщеннях (будинках) осіб - органами місцевого самоврядування або уповноваженими ними органами;

забезпеченість громадян житловою площею та комунальними послугами - управителями, об'єднаннями, виконавцями комунальних послуг, у яких зазначається:

- розмір платежів за житлово-комунальні послуги у межах соціальної норми житла та соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування;

- розмір внесків/платежів об'єднанню на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком у межах соціальної норми житла та соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування;

- сума простроченої понад два місяці заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком, а також сума простроченої понад два місяці заборгованості з оплати обов'язкової частки платежу за житлово-комунальні послуги, обов'язкової частки внеску/платежу на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком, внеску за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку, за абонентське обслуговування для споживачів комунальних послуг, що надаються у багатоквартирних будинках за індивідуальними договорами.

Відомості, зазначені в цьому пункті, можуть надаватися структурному підрозділу з питань соціального захисту населення у вигляді довідок, даних на електронних носіях інформації тощо.

Відомості, зазначені в абзацах восьмому - дванадцятому цього пункту, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення можуть отримувати також від організацій, що здійснюють нарахування плати за житлово-комунальні послуги, внесків/платежів об'єднанню на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком за договорами з управителями або об'єднаннями, виконавцями комунальних послуг, інформаційно-обчислювальних центрів, розрахункових центрів, центрів нарахування плати за житлово-комунальні послуги, центрів муніципальних систем управління тощо.

У разі коли кількість осіб, зазначених у відомостях про склад зареєстрованих у житловому приміщенні осіб, відрізняється від кількості осіб, яким нараховується плата за житлово-комунальні послуги, внески/платежі об'єднанню на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком для призначення житлової субсидії використовуються дані, зазначені у відомостях про склад зареєстрованих у житловому приміщенні осіб.

У разі неподання органами місцевого самоврядування або уповноваженими ними органами відомостей про склад зареєстрованих у житловому приміщенні осіб у строки, встановлені цим Положенням, а також відсутності таких відомостей рішення про кількість членів домогосподарства, на яких призначається житлова субсидія, приймається комісією на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства.

На підставі рішення комісії управителі або об'єднання, виконавці комунальних послуг нараховують плату за житлово-комунальні послуги, внески/платежі об'єднанню на оплату

витрат на управління багатоквартирним будинком виходячи з кількості осіб домогосподарства, на яких призначено субсидію.

Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення мають право робити запити та безоплатно отримувати у строк до 10 календарних днів від інших підприємств, установ і організацій інформацію, необхідну для призначення житлових субсидій та проведення перевірок достовірності даних, отриманих від осіб, які звертаються за їх призначенням.

У разі коли документи, передбачені [пунктом 13](#) цього Положення, подано не в повному обсязі, житлова субсидія призначається за умови надходження документів, яких не подано одночасно із заявою, протягом 30 днів з дня подання заяви.

Якщо інформацію, необхідну для призначення житлової субсидії, отримати неможливо внаслідок помилки, виявленої під час обміну інформацією із суб'єктами надання інформації, визначеними в абзацах другому, третьому, восьмому - дванадцятому цього пункту, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення повідомляє громадянину про необхідність виправлення помилки і проводить розрахунок житлової субсидії протягом 10 днів після подання ним оновлених даних та отримання необхідної інформації.

У разі коли протягом 30 календарних днів після отримання повідомлення про необхідність виправлення помилки громадянин не вчинить дій щодо її виправлення, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення відмовляє у призначенні житлової субсидії. Зазначений строк може бути продовжено на час хвороби заявника, що підтверджується документально.

Якщо документи, передбачені [пунктом 13](#) цього Положення, протягом 30 днів з дня подання заяви не додані громадянином, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення приймає рішення про відмову в призначенні житлової субсидії, про що інформує заявника в порядку, встановленому цим пунктом. Зазначений строк може бути продовжено на час хвороби заявника, що підтверджується документально.

Структурним підрозділом з питань соціального захисту населення протягом 10 календарних днів з дня подання зазначених документів приймається рішення про:

призначення житлової субсидії;

відмову в призначенні житлової субсидії;

подання документів на розгляд комісії.

У разі прийняття рішення про призначення житлової субсидії структурний підрозділ з питань соціального захисту населення повідомляє заявнику про прийняте рішення протягом трьох календарних днів з дня його прийняття. При цьому структурний підрозділ з питань соціального захисту населення самостійно обирає форму такого повідомлення (в паперовому або електронному (за наявності адреси електронної пошти) вигляді або смс-повідомлення).

У разі прийняття рішення про відмову в призначенні житлової субсидії структурний підрозділ з питань соціального захисту населення повідомляє заявнику про прийняте рішення протягом трьох календарних днів з дня його прийняття. При цьому структурний

підрозділ з питань соціального захисту населення інформує заявника про прийняте рішення в паперовому вигляді з врученням відповідного повідомлення під особистий підпис із зазначенням причин відмови і порядку оскарження прийнятого рішення.

У разі прийняття рішення про подання документів щодо призначення житлової субсидії на розгляд комісії структурний підрозділ з питань соціального захисту населення повідомляє заявнику про прийняте рішення протягом трьох календарних днів з дня його прийняття. При цьому структурний підрозділ з питань соціального захисту населення інформує заявника про прийняте рішення в паперовому вигляді з врученням відповідного повідомлення під особистий підпис із зазначенням підстав для подання таких документів на розгляд комісії і порядку оскарження відповідного рішення.

Структурний підрозділ з питань соціального захисту населення може прийняти рішення про подання документів щодо призначення житлової субсидії на розгляд комісії у разі наявності підстав, визначених цим Положенням.

Заявник має право оскаржити до комісії або до суду рішення структурного підрозділу з питань соціального захисту населення щодо розміру призначеної субсидії або про відмову в призначенні житлової субсидії, а також рішення щодо подання документів на розгляд комісії.

Для забезпечення об'єктивного, неупередженого і всебічного розгляду комісією справи по суті структурний підрозділ з питань соціального захисту населення може запропонувати заявнику подати додаткові документи, які не передбачені цим Положенням, але необхідні для прийняття рішення. Заявник має право самостійно подати додаткові документи навіть у разі, коли структурний підрозділ з питань соціального захисту населення не пропонував подати такі документи для розгляду комісією.

Рішення про призначення або відмову в призначенні житлової субсидії приймається комісією протягом 30 календарних днів з дня прийняття структурним підрозділом з питань соціального захисту населення рішення про подання документів щодо призначення житлової субсидії на розгляд комісії.

Рішення комісії про призначення або відмову в призначенні житлової субсидії може бути оскаржено заявником до суду.

Списки осіб, яким призначено житлову субсидію на оплату житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком, подаються структурним підрозділом з питань соціального захисту до управителів або об'єднань, а також виконавців комунальних послуг.

15. Житлова субсидія на оплату житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком призначається з місяця звернення за її призначенням до дати закінчення опалювального сезону і розраховується:

на неопалювальний сезон - з 1 травня по 30 вересня;

на опалювальний сезон - з 1 жовтня по 30 квітня.

Для домогосподарств, які використовують природний газ або електричну енергію для індивідуального опалення, житлова субсидія на опалювальний сезон розраховується з 16 жовтня по 15 квітня включно.

Для орендарів житлового приміщення (будинку) житлова субсидія призначається за наявності договору найму (оренди) житла з місяця звернення до дати закінчення опалювального сезону, але не більше ніж до кінця місяця, в якому закінчується строк дії договору найму (оренди) житла. На наступний строк житлова субсидія призначається за особистим зверненням орендаря.

Житлова субсидія на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива призначається один раз на календарний рік за особистим зверненням громадян.

Житлова субсидія на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива і на оплату житлово-комунальних послуг призначається на календарний рік. При цьому житлова субсидія на оплату житлово-комунальних послуг розраховується з місяця звернення за її призначенням до кінця поточного року.

Для внутрішньо переміщених осіб житлова субсидія на оплату житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком призначається за рішенням комісії з місяця звернення до кінця опалювального сезону.

У разі подання заяви протягом двох місяців з початку опалювального (неопалювального) сезону житлова субсидія призначається з початку такого сезону.

Якщо громадяни, що перебувають у складних життєвих обставинах, не змогли звернутися за призначенням житлової субсидії протягом двох місяців від початку опалювального (неопалювального) сезону, житлова субсидія може бути призначена з початку сезону (але не раніше дня виникнення права на житлову субсидію) за рішенням комісії у разі, коли таке звернення надійшло в будь-який місяць до закінчення сезону.

Рішення комісії про призначення (відмову в призначенні) житлової субсидії приймається на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства.

16. Після закінчення строку отримання житлової субсидії структурні підрозділи з питань соціального захисту населення самостійно здійснюють розрахунок житлової субсидії на наступний строк для домогосподарств, які отримували житлову субсидію у попередньому сезоні (крім осіб, які відповідають вимогам, визначеним в абзацах другому - четвертому підпункту 3 пункту 6 цього Положення, осіб, члени сім'ї яких не зареєстровані за адресою домогосподарства, орендарів, внутрішньо переміщених осіб та осіб, які звертаються за призначенням житлової субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, а також домогосподарств, у яких кількість фактично проживаючих зареєстрованих осіб менша, ніж кількість зареєстрованих осіб).

Для цього структурні підрозділи з питань соціального захисту населення без звернення громадян збирають необхідну інформацію у порядку, передбаченому [пунктом 14](#) цього Положення, і протягом 10 днів після отримання зазначеної інформації приймають рішення про призначення (відмову в призначенні) житлової субсидії та інформують про прийняте рішення громадян у порядку, визначеному [пунктом 14](#) цього Положення.

Орендарям, які відповідають вимогам, визначеним в абзацах другому - четвертому підпункту 3 пункту 6 цього Положення, особам, члени сім'ї яких не зареєстровані за адресою домогосподарства, орендарям, внутрішньо переміщеним особам, громадянам, які звертаються за призначенням житлової субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, а також домогосподарствам, у яких кількість

фактично проживаючих зареєстрованих осіб менша, ніж кількість зареєстрованих осіб, призначення житлової субсидії на наступний строк здійснюється після подання нових заяви та декларації.

У випадках, передбачених цим Положенням, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення може подати документи щодо призначення житлової субсидії на розгляд комісії, про що інформує громадян у порядку, визначеному у [пункті 14](#) цього Положення.

У разі отримання інформації про наявність заборгованості із сплати обов'язкової частки платежу за житлово-комунальні послуги та/або внесків/платежів об'єднанню на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком, загальна сума якої перевищує 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, житлова субсидія на наступний сезон не призначається, про що структурний підрозділ з питань соціального захисту населення інформує громадянина з врученням відповідного повідомлення під особистий підпис, або відповідна інформація зазначається у платіжному документі.

Якщо протягом двох місяців з дати отримання повідомлення про відмову в призначенні житлової субсидії на наступний сезон громадянин документально підтвердив сплату заборгованості або уклав договір про її реструктуризацію, або оскаржив наявність заборгованості в судовому порядку, житлова субсидія призначається з початку такого сезону.

Якщо громадянин документально підтвердив сплату заборгованості або уклав договір про її реструктуризацію, або оскаржив наявність заборгованості в судовому порядку в строк понад два місяці з дати отримання повідомлення про відмову в призначенні житлової субсидії на наступний сезон, житлова субсидія в такому випадку призначається з місяця, наступного за місяцем, в якому громадянин вчинив такі дії.

Житлову субсидію на наступний сезон у випадку, зазначеному в абзаці сьомому цього пункту, за рішенням комісії може бути призначено з початку сезону. Таке рішення комісія може прийняти на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства.

Якщо інформацію, необхідну для проведення автоматичного розрахунку житлової субсидії, отримати неможливо внаслідок помилки в персональних даних особи, виявленої під час обміну інформацією із суб'єктами надання інформації, визначеними у [пункті 14](#) цього Положення, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення рекомендованим листом повідомляє громадянина про необхідність виправлення помилки і проводить розрахунок житлової субсидії протягом 10 днів після подання ним оновлених даних та отримання необхідної інформації.

У разі коли протягом 30 календарних днів після отримання повідомлення про необхідність виправлення помилки громадянин не вчинить дій щодо її виправлення, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення може відмовити в призначенні житлової субсидії на наступний сезон, якщо житлову субсидію неможливо призначити без такої інформації.

Рішення структурного підрозділу з питань соціального захисту населення про призначення або відмову в призначенні житлової субсидії або подання документів щодо призначення житлової субсидії на розгляд комісії може бути оскаржено до комісії або суду.

Рішення комісії про призначення або відмову в призначенні житлової субсидії може бути оскаржено до суду.

Якщо житлову субсидію у попередньому сезоні призначено за рішенням комісії, призначення житлової субсидії на наступний сезон здійснюється структурним підрозділом з питань соціального захисту населення без повторного прийняття рішення комісією у разі, коли не змінилися обставини, на підставі яких прийнято попереднє рішення комісії (крім орендарів, внутрішньо переміщених осіб, громадян, які звертаються за призначенням житлової субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, а також домогосподарств, у яких кількість фактично проживаючих зареєстрованих осіб менша, ніж кількість зареєстрованих осіб).

Якщо в опалювальний сезон розмір плати за житлово-комунальні послуги, внеску/платежу на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком у межах соціальної норми житла та соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування не перевищує обсягу обов'язкового відсотка платежу, визначеного в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, житлова субсидія на наступний неопалювальний сезон призначається на підставі звернення громадянина.

Якщо в неопалювальний сезон розмір плати за житлово-комунальні послуги, внеску/платежу на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком у межах соціальної норми житла та соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування не перевищує обсягу обов'язкового відсотка платежу, визначеного в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення розраховує розмір житлової субсидії на початку наступного опалювального сезону без додаткового звернення громадянина.

Громадянин, якому призначено житлову субсидію, зобов'язаний протягом 30 календарних днів проінформувати структурний підрозділ з питань соціального захисту населення про обставини для перерахунку призначеної житлової субсидії, зокрема:

зміну складу зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) членів домогосподарства (орендар, внутрішньо переміщена особа - членів домогосподарства, які фактично проживають в житловому приміщенні (будинку), їх соціального статусу;

зміни у складі сім'ї члена домогосподарства;

зміну переліку отримуваних житлово-комунальних послуг, умов їх надання;

зміну переліку витрат на управління багатоквартирним будинком;

зміну управителя, виконавця комунальних послуг, створення об'єднання;

настання умов, зазначених у [підпунктах 2 і 4](#) пункту 6 цього Положення.

У разі зміни складу зареєстрованих (фактично проживаючих) у житловому приміщенні (будинку) осіб, складу сім'ї члена домогосподарства подаються нові заява та декларація.

17. Перерахунок житлової субсидії в межах встановленого строку її призначення без звернення громадян здійснюється у разі:

зміни розміру цін і тарифів на житлово-комунальні послуги, внесків/платежів об'єднанню на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком;

встановлення Кабінетом Міністрів України нового порядку обчислення розміру обов'язкової частки плати громадян за житлово-комунальні послуги, внесків/платежів на оплату витрат на утримання багатоквартирного будинку, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива;

встановлення рішенням виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або місцевої держадміністрації дати початку (закінчення) опалювального періоду, що відрізняється від дати початку (закінчення) опалювального сезону, на який розраховується житлова субсидія (у разі користування послугою з постачання теплової енергії);

отримання за запитом уточненої інформації про склад зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб, забезпеченість громадян житловою площею та комунальними послугами, доходи осіб, зазначених у [пункті 9](#) цього Положення (крім житлової субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива);

проведення перерахунку розміру плати за житлово-комунальні послуги, внесків/платежів об'єднанню на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком у разі не надання або надання не в повному обсязі житлово-комунальних послуг, зменшення витрат на управління багатоквартирним будинком (за інформацією управителя, об'єднання або виконавця комунальних послуг);

зміни соціальної норми житла та соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування;

нарахування плати за послугу з постачання теплової енергії у разі відсутності засобів обліку з урахуванням фактичної температури зовнішнього повітря відповідно до [пунктів 40-48](#) Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 р. № 630 (Офіційний вісник України, 2005 р., № 30, ст. 1811; 2015 р., № 101, ст. 3474; 2017 р., № 26, ст. 746);

зміни виконавця комунальної послуги на окремій території (на підставі списків, наданих таким виконавцем).

Порядок проведення перерахунку призначених житлових субсидій визначається районними, районними у м. Києві і Севастополі держадміністраціями та виконавчими органами міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад.

У разі необхідності проведення перерахунку житлових субсидій за минулі періоди строк, за який здійснюється такий перерахунок, не обмежується.

У разі зміни цін і тарифів на житлово-комунальні послуги, скраплений газ, тверде та рідке пічне побутове паливо, розміру внесків/платежів об'єднанню житлові субсидії призначаються протягом трьох місяців з дати такої зміни.

Розмір житлової субсидії на оплату послуги з управління багатоквартирним будинком, витрат на управління багатоквартирним будинком розраховується виходячи з фактичного розміру загальної площі житлового приміщення (будинку), але не більше соціальної норми житла (крім випадків призначення субсидії на понаднормову площу відповідно

до [пункту 5](#) цього Положення) та соціального нормативу з оплати житлової послуги, витрат на управління багатоквартирним будинком.

Розмір житлової субсидії на оплату комунальних послуг з постачання теплової енергії для централізованого теплопостачання, а також з постачання та розподілу природного газу, з постачання та розподілу електричної енергії для індивідуального опалення розраховується виходячи з фактичного розміру опалюваної площі житлового приміщення (будинку), але не більше соціальної норми житла (крім випадків призначення субсидії на понаднормову площу відповідно до пункту 5 цього Положення) та соціального нормативу з оплати даних комунальних послуг, витрат на утримання багатоквартирного будинку.

Житлова субсидія на оплату комунальних послуг призначається у розмірі соціальних нормативів відповідних комунальних послуг.

Якщо соціальні нормативи з оплати комунальних послуг, що затверджені органами місцевого самоврядування або іншими уповноваженими органами і фінансуються з відповідного місцевого бюджету, є меншими, ніж соціальні нормативи з оплати комунальних послуг, що встановлені Кабінетом Міністрів України, для розрахунку житлових субсидій застосовуються:

у разі наявності засобів обліку - соціальні нормативи з оплати комунальних послуг, які встановлені Кабінетом Міністрів України;

у разі відсутності засобів обліку - соціальні нормативи з оплати комунальних послуг, які встановлені органами місцевого самоврядування або іншими уповноваженими органами.

18. Житлова субсидія на оплату житлово-комунальних послуг надається шляхом перерахування коштів на рахунки управителів багатоквартирного будинку, а також на рахунки виконавців комунальних послуг.

Житлова субсидія на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком надається шляхом перерахування коштів за мешканців, які проживають у будинку, де створено об'єднання, і яким призначено субсидію, на рахунок об'єднання в банківській установі, яке зараховує ці кошти на особові рахунки мешканців, зменшуючи на суму житлової субсидії розмір їх внесків/платежів.

Житлова субсидія на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива надається шляхом перерахування коштів на рахунок громадянина, якому призначено житлову субсидію, в банківській установі чи виплачується йому готівкою відділеннями поштового зв'язку.

Громадяни, яким призначено житлову субсидію, зобов'язані щомісяця сплачувати обов'язкову частку платежу. У разі коли вартість фактично використаної послуги менша, ніж обов'язкова частка витрат на оплату цієї послуги, громадяни сплачують її фактичну вартість.

Сума житлової субсидії, яка не використана домогосподарством внаслідок економії, зараховується управителем, об'єднанням, виконавцем комунальної послуги на наступні розрахункові періоди протягом сезону, в якому призначено житлову субсидію, як оплата таких послуг та/або витрат на управління багатоквартирним будинком.

Управитель, об'єднання, виконавець комунальної послуги зобов'язані щомісяця зазначати у платіжних документах одержувачів житлової субсидії суму переплати.

Після закінчення опалювального (неопалювального) сезону невикористана сума житлової субсидії повертається управителем, об'єднанням, виконавцем комунальних послуг до державного бюджету в повному обсязі на підставі акта розрахунку загального обсягу невикористаних сум житлової субсидії у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Після закінчення опалювального сезону частина суми невикористаної внаслідок економії споживання енергоресурсів житлової субсидії на оплату комунальних послуг з постачання та розподілу природного газу та постачання та розподілу електричної енергії для індивідуального опалення, що не перевищує вартості 100 куб. метрів природного газу або 150 кВт·г електричної енергії на початок нового неопалювального сезону (станом на 1 травня поточного календарного року), повертається домогосподарству, яке забезпечило таку економію.

До 1 червня поточного календарного року виконавці комунальних послуг з постачання та розподілу природного газу, з постачання та розподілу електричної енергії для індивідуального опалення, об'єднання повідомляють структурному підрозділу з питань соціального захисту населення про наявність у домогосподарств невикористаної внаслідок економії енергоресурсів житлової субсидії. Така інформація із зазначенням суми невикористаної житлової субсидії за кожним домогосподарством надається у вигляді списків у паперовому та електронному вигляді.

До 1 липня поточного року структурний підрозділ з питань соціального захисту населення повідомляє отримувачам житлової субсидії про належні їм виплати, їх розмір та порядок отримання.

Для отримання коштів невикористаної житлової субсидії до 1 вересня поточного календарного року громадяни звертаються з відповідною заявою до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення.

На підставі поданих заяв структурні підрозділи з питань соціального захисту населення протягом двох місяців від початку нового опалювального сезону виплачують громадянам кошти невикористаної житлової субсидії в такому порядку:

мешканцям міст обласного значення - через особові рахунки в банківських установах;

мешканцям сіл, селищ, міст (крім міст обласного значення) - через особові рахунки в банківських установах або відділення поштового зв'язку ПАТ "Укрпошта".

В окремих випадках за рішенням комісії кошти невикористаної житлової субсидії можуть бути виплачені особам похилого віку та особам з інвалідністю, які мешкають у містах обласного значення, через відділення поштового зв'язку ПАТ "Укрпошта".

За рішенням комісії строк подання заяви щодо отримання коштів невикористаної житлової субсидії може бути продовжено до 1 листопада поточного календарного року.

У разі смерті особи, якій призначено житлову субсидію на оплату послуг з постачання та розподілу природного газу або постачання та розподілу електричної енергії для індивідуального опалення, частина суми невикористаної внаслідок економії споживання

енергоресурсів житлової субсидії виплачується за заявою особи із складу домогосподарства, на яку розраховано житлову субсидію в опалювальний сезон.

19. Розрахунки щодо визначення розміру житлової субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком здійснюються в такій послідовності:

1) визначення середньомісячного сукупного доходу домогосподарства та відсотка обов'язкової частки його плати за житлово-комунальні послуги, витрат на управління багатоквартирним будинком у такому доході;

2) визначення місячного розміру плати за житлово-комунальні послуги та/або місячного розміру внеску/платежу об'єднанню на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком у межах соціальної норми житла (з урахуванням понаднормової площі відповідно до [пункту 5](#) цього Положення) та соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування;

3) визначення розміру житлової субсидії як різниці між місячним розміром плати за житлово-комунальні послуги та/або місячним розміром внеску/платежу об'єднанню на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком у межах соціальної норми житла та соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування і обов'язковою часткою плати за житлово-комунальні послуги та/або витрат на управління багатоквартирним будинком.

20. Розрахунки щодо визначення розміру житлових субсидій на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива здійснюються у такій послідовності:

1) визначення річного сукупного доходу домогосподарства та відсотка обов'язкової частки плати за скраплений газ, тверде та рідке пічне побутове паливо у такому доході;

2) визначення розміру плати за скраплений газ, тверде та рідке пічне побутове паливо на календарний рік у межах соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування;

3) визначення розміру житлової субсидії як різниці між розміром плати за скраплений газ, тверде та рідке пічне побутове паливо на календарний рік у межах соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування і відсотком обов'язкової частки плати.

21. Розрахунки щодо визначення розміру житлових субсидій на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива і оплату житлово-комунальних послуг здійснюються у такій послідовності:

1) визначення річного сукупного доходу і обов'язкової частки плати за скраплений газ, тверде та рідке пічне побутове паливо та житлово-комунальні послуги у такому доході;

2) визначення розміру плати за скраплений газ, тверде та рідке пічне побутове паливо та житлово-комунальні послуги на календарний рік у межах соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування;

3) визначення розміру житлової субсидії як різниці між розміром плати за скраплений газ, тверде та рідке пічне побутове паливо і житлово-комунальні послуги на календарний

рік у межах соціальних нормативів житлово-комунального обслуговування і обов'язковою часткою плати;

4) визначення розміру щомісячної житлової субсидії на оплату житлово-комунальних послуг.

22. За рішенням комісії надання раніше призначеної житлової субсидії припиняється за поданням структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, управителів, об'єднання, виконавців комунальних послуг у разі, коли:

домогосподарству припинено надання житлово-комунальної послуги (послуг) внаслідок того, що громадянин має заборгованість із сплати обов'язкової частки платежу за житлово-комунальні послуги, встановлену йому під час призначення житлової субсидії і загальна сума якої перевищує 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян на день припинення надання такої послуги (послуг);

громадянин має заборгованість із сплати обов'язкової частки платежу за внесками за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку, за абонентське обслуговування для споживачів комунальних послуг, що надаються у багатоквартирних будинках за індивідуальними договорами, а також за житлово-комунальні послуги, обов'язкової частки внеску/платежу на оплату витрат на управління багатоквартирним будинком, встановлену йому під час призначення житлової субсидії і загальна сума якої перевищує 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян на день внесення подання об'єднанням;

у заяві та/або декларації громадянин зазначив недостовірні дані, що вплинуло на встановлення права на житлову субсидію або визначення її розміру на суму, яка перевищує 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян на день призначення житлової субсидії;

громадянин не повідомив структурному підрозділу з питань соціального захисту населення про обставини, зазначені у [пункті 16](#) цього Положення, протягом 30 календарних днів з дня їх виникнення;

під час вибіркового обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства державним соціальним інспектором виявлено ознаки порушення норм законодавства щодо призначення житлової субсидії, які вплинули на право призначення житлової субсидії або визначення її розміру на суму, яка перевищує 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян на день призначення житлової субсидії;

виникнення обставин, зазначених в [абзаці восьмому](#) пункту 7 цього Положення.

Надання субсидії припиняється також за рішенням структурного підрозділу з питань соціального захисту населення у разі, коли:

виникли обставини, що унеможливають надання житлової субсидії, зокрема у разі переїзду домогосподарства в інше житлове приміщення (будинок), іншу місцевість, у разі смерті одинокої особи;

громадянин, якому призначено житлову субсидію, звернувся із заявою про припинення її надання.

Надання житлової субсидії у зазначених випадках припиняється з місяця, наступного за місяцем, в якому їх виявлено (якщо інше не передбачено заявою).

Поновлення надання житлової субсидії протягом сезону її призначення можливе лише у випадках, зазначених в абзацах другому та третьому цього пункту, з місяця, наступного за місяцем, в якому надійшло повідомлення про відновлення надання житлово-комунальної послуги (послуг), сплату заборгованості за житлово-комунальну послугу (послуги), оплату витрат на управління багатоквартирним будинком.

У випадку, зазначеному в абзаці одинадцятому цього пункту, житлову субсидію після подання нових заяви та декларації може бути призначено лише на наступний опалювальний (неопалювальний) сезон.

У випадках, зазначених в абзацах четвертому - восьмому цього пункту, житлову субсидію після подання нових заяви та декларації може бути призначено лише на наступний опалювальний (неопалювальний) сезон за рішенням комісії.

У випадках, зазначених в абзацах четвертому - восьмому цього пункту, на вимогу структурного підрозділу з питань соціального захисту населення сума надміру перерахованої (виплаченої) житлової субсидії повертається управителем, об'єднанням, виконавцем комунальної послуги, громадянином.

У випадках, зазначених в абзацах четвертому - сьомому цього пункту, житлову субсидію після подання нових заяви та декларації може бути поновлено протягом сезону її призначення за рішенням комісії.

У разі відмови управителя, об'єднання, виконавця комунальної послуги або громадянина добровільно повернути суму надміру перерахованої (виплаченої) житлової субсидії питання про її примусове стягнення вирішується у судовому порядку.

Посадові особи, винні у надмірному перерахуванні (виплаті) житлової субсидії, несуть відповідальність згідно із законом.

23. На кожного одержувача житлової субсидії структурні підрозділи з питань соціального захисту населення заводять справу, в якій зберігаються матеріали, необхідні для призначення житлової субсидії, та розрахунки її розміру.